

KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2017

aruandeaasta lõpp: 31.12.2017

ärinimi: Osaühing Laheotsa

registrikood: 10238435

tänavatalu nimi: Otimäe

maja ja korteri number:

küla: Padise küla

vald: Lääne-Harju vald

maakond: Harju maakond

postisihthumber: 76001

telefon: +372 6782523

faks: +372 6782524

e-posti aadress: info@laheotsa.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	4
Konsolideeritud bilanss	4
Konsolideeritud kasumiaruanne	6
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	7
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	8
Raamatupidamise aastaaruande lisad	9
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	9
Lisa 2 Raha	14
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	14
Lisa 4 Varud	15
Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	15
Lisa 6 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad	15
Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud	16
Lisa 8 Materiaalsed põhivarad	17
Lisa 9 Bioloogilised varad	18
Lisa 10 Immateriaalsed põhivarad	19
Lisa 11 Kapitalirent	19
Lisa 12 Kasutusrent	20
Lisa 13 Laenukohustised	21
Lisa 14 Võlad ja ettemaksed	22
Lisa 15 Tingimuslikud kohustised ja varad	22
Lisa 16 Sihtfinantseerimine	22
Lisa 17 Osakapital	23
Lisa 18 Müügitulu	24
Lisa 19 Muud äritulud	24
Lisa 20 Kaubad, toore, materjal ja teenused	24
Lisa 21 Tööjõukulud	25
Lisa 22 Intressikulud	25
Lisa 23 Muud finantstulud ja -kulud	25
Lisa 24 Tulumaks	25
Lisa 25 Seotud osapooled	26
Lisa 26 Konsolideerimata bilanss	27
Lisa 27 Konsolideerimata kasumiaruanne	28
Lisa 28 Konsolideerimata rahavoogude aruanne	29
Lisa 29 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne	30
Aruande allkirjad	31
Vandeauditori aruanne	32

Tegevusaruanne

Kontserni iseloomustus ja majandusaasta lühiülevaade

OÜ Laheotsa on 1992. aastal asutatud kodumaisel kapitalil põhinev pereettevõte.

Kontserni põhitegevusteks on:

- Kartuli ja köögivilja kasvatamine, - hoiustamine, -töötlemine ja aastaringne turustamine
- Teravilja- ja rapsikasvatus
- Põllumaade ost ja kinnistute majandamine

2017. aasta müügitulu ulatus 4,65 miljoni euron ja toimus 97% ulatuses Eestis (2016: 4,54 miljonit eurot). Netokäive kasvas 2,36%.

Puhaskasum moodustas käibest 24,71% - 1,15 miljonit eurot.

Tööjõukulud 2017. aastal olid 0,84 miljonit eurot (2016: 0,87 miljonit eurot). Töötajate arv 2017. aastal keskmiselt 59 inimest.

Investeeringud

2017. aastal investeeringute kogumaht kokku 1,94 miljonit eurot.

Peamised finantssuhtarvud:

	2016	2017
Müügitulu	4 542 919	4 650 147
Tulude kasv	13,2 %	2,36 %
Puhaskasum	1 763 216	1 148 985
Kasumi kasv	27,7 %	-34,84 %
Puhasrentaablus	38,81 %	24,71 %
ROA	9,18 %	5,72 %
ROE	13,71 %	8,45 %

Suhtarvude arvutamisel kasutatud valemid:

- Tulude kasv (%) = (müügitulu 2017 – müügitulu 2016)/müügitulu 2016 * 100
- Kasumi kasv (%) = (puhaskasum 2017– puhaskasum 2016)/puhaskasum 2016*100
- Puhasrentaablus (%) = puhaskasum / müügitulu * 100
- ROA (%) = puhaskasum/varad kokku * 100
- ROE (%) = puhaskasum /omakapital kokku * 100

Raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud bilanss

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	1 156 694	831 266	2
Nõuded ja ettemaksed	657 177	646 968	3
Varud	564 233	834 929	4
Bioloogilised varad	206 615	214 381	9
Kokku käibevarad	2 584 719	2 527 544	
Põhivarad			
Finantsinvesteeringud	4 309	2 502	
Nõuded ja ettemaksed	354 311	354 646	3
Kinnisvarainvesteeringud	2 310 878	2 130 462	7
Materiaalsed põhivarad	14 755 778	14 004 525	8
Bioloogilised varad	0	93 000	9
Immateriaalsed põhivarad	87 318	100 581	10
Kokku põhivarad	17 512 594	16 685 716	
Kokku varad	20 097 313	19 213 260	
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	272 895	245 568	13
Võlad ja ettemaksed	567 785	419 853	14
Sihtfinantseerimine	0	993 442	16
Kokku lühiajalised kohustised	840 680	1 658 863	
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	3 631 165	3 416 494	13
Sihtfinantseerimine	2 026 908	1 276 328	16
Kokku pikaajalised kohustised	5 658 073	4 692 822	
Kokku kohustised	6 498 753	6 351 685	
Omakapital			
Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital			
Osakapital nimiväärtuses	89 713	89 713	17
Ülekurss	2 817	2 817	
Kohustuslik reservkapital	8 971	8 971	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	12 348 074	10 996 858	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	1 148 985	1 763 216	
Kokku emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital	13 598 560	12 861 575	
Kokku omakapital	13 598 560	12 861 575	

Kokku kohustised ja omakapital	20 097 313	19 213 260	
--------------------------------	------------	------------	--

Konsolideeritud kasumiaruanne

(eurodes)

	2017	2016	Lisa nr
Müügitulu	4 650 147	4 542 919	18
Muud äritulud	1 389 000	1 075 839	19
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	-279 195	73 995	
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-2 535 520	-2 529 254	20
Mitmesugused tegevuskulud	-225 615	-150 974	
Tööjõukulud	-838 078	-873 507	21
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-723 553	-718 726	8
Muud ärikulud	-117 973	-87 114	
Ärikasum (kahjum)	1 319 213	1 333 178	
Kasum (kahjum) tütarettevõtjatelt	0	543 574	6
Intressikulud	-54 695	-36 214	22
Muud finantstulud ja -kulud	-12 533	-9 822	23
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	1 251 985	1 830 716	
Tulumaks	-103 000	-67 500	24
Aruandeaasta kasum (kahjum)	1 148 985	1 763 216	
Emaettevõtja aktsionäri/osaniku osa kasumist (kahjumist)	1 148 985	1 763 216	

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2017	2016	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	1 319 213	1 333 178	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	723 553	718 726	8
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	91 316	13 835	
Muud korrigeerimised	-584 225	-351 485	
Kokku korrigeerimised	230 644	381 076	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-8 407	337 268	
Varude muutus	371 462	65 824	
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	181 659	-431 938	
Makstud ettevõtte tulumaks	-98 750	-57 000	
Laekumised sihtfinantseerimisest	341 363	47 844	
Kokku rahavood äritegevusest	2 337 184	1 676 252	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-1 910 260	-1 849 755	8
Laekunud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	119 193	144 250	
Tasutud kinnisvarainvesteeringute soetamisel	-23 805	-764 500	
Laekunud kinnisvarainvesteeringute müügist	82 703	0	
Netorahavoog tütarettevõtjate ja äritegevuste soetamisel	0	1 205	
Tasutud muude finantsinvesteeringute soetamisel	-1 807	-37 321	
Laekunud muude finantsinvesteeringute müügist	0	1 720	
Antud laenud	-308 326	-373 119	
Antud laenude tagasimaksed	268 101	1 160 547	
Laekunud intressid	26	874	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-1 774 175	-1 716 099	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	500 000	1 583 219	
Saadud laenude tagasimaksed	-184 407	-189 740	
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-70 128	-256 302	
Makstud intressid	-71 046	-56 877	
Makstud dividendid	-412 000	-270 000	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-237 581	810 300	
Kokku rahavood	325 428	770 453	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	831 266	60 813	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	325 428	770 453	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	1 156 694	831 266	2

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

					Kokku
	Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital				
	Osakapital nimiväärtuses	Ülekurss	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2015	89 713	2 817	8 971	11 266 858	11 368 359
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	1 763 216	1 763 216
Väljakuulutatud dividendid	0	0	0	-270 000	-270 000
31.12.2016	89 713	2 817	8 971	12 760 074	12 861 575
Korrigeeritud saldo 31.12.2016	89 713	2 817	8 971	12 760 074	12 861 575
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	1 148 985	1 148 985
Väljakuulutatud dividendid	0	0	0	-412 000	-412 000
31.12.2017	89 713	2 817	8 971	13 497 059	13 598 560

Täpsem informatsioon osakapitali kohta on toodud lisas 17.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Laheotsa 2017. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mis tugineb IFRSile. Finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega, mida omakorda täiendavad raamatupidamise toimikonna juhendid.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevatel arvestuspõhimõtetel.

2017. a konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad OÜ Laheotsa (emaettevõtte) ning tema tütarettevõtete Lahepõllu OÜ, OÜ Nissi Põld, põllumajandusühistu Variku Põld ja Piirsalu Põllumajanduse OÜ (vt. lisa 6) finantsnäitajad.

Vigade korrigeerimine

Tagasiulatavalt on parandatud 2016. aastal soetatud Piirsalu POÜ ostuanalüüsi, kus on korrigeeritud põhivara õiglast väärtust. Sellest tulenevalt väheneb 2016 a. kasumiaruandes negatiivne firmaväärtus ning aruandeaasta kasum 82 592 euro võrra. Bilansis suurenevad kinnisvarainvesteeringud jääkväärtuses 570 000 euro võrra ja materiaalne põhivara jääkväärtuses väheneb 652 592 euro võrra. Põhivara kokku, varad kokku ja omakapital kokku vähenevad 82 592 euro võrra.

Lisarea nimetus	31.12.2016	Muutus	31.12.2016
Kasum (kahjum) tütarettevõtjatelt	626 166	-82 592	543 574
Aruandeaasta kasum	1 845 808	-82 592	1 763 216
Kinnisvarainvesteeringud	1 560 462	570 000	2 130 462
Materiaalsed põhivarad	14 657 117	-652 592	14 004 525
Kokku põhivarad	16 768 308	-82 592	16 685 716
Kokku varad	19 295 852	-82 592	19 213 260
Omakapital	12 944 167	-82 592	12 861 575
Kohustused ja omakapital kokku	19 295 852	-82 592	19 213 260

Konsolideeritud aruande koostamine

Konsolideerimise põhimõtted

Elimineeritud on kõik kontsernisisesed nõuded ja kohustused, kontserni ettevõtete vahelised tehingud ning nende tulemusena tekkinud realiseerimata kasumid ja kahjumid. Vähemusomanike osa tütarettevõtete tulemusel ja omakapitalis on konsolideeritud kasumiaruandes näidatud eraldi kirjel ja konsolideeritud bilansis kajastatud omakapitali koosseisus eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast omakapitalist.

Finantsvarad

Kontsernil on järgmised finantsvarad: raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded, ning lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud.

Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval (s.t päeval, mil Kontsern võtab endale kohustuse (näiteks sõlmib lepingu) teatud finantsvara ostuks või müügiks).

Raha

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse bilansis ja rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke (v.a. arvelduskrediit), kuni 3-kuulisi tähtajalisi deposiite ning paigutusi rahaturufondidesse ja muudesse ülikviidsetesse fondidesse, eeldusel, et fond investeerib finantsvaradesse, mis vastavad raha ja raha ekvivalentide mõistele. Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis lühiajaliste laenukohustuste koosseisus.

Kontserni kuuluvate ettevõtete arvestusvaluutadeks on nende ettevõtete äritegevuse põhilise majanduskeskkonna valuuta. Emaettevõtte ja Eestis registreeritud tütarettevõtete arvestusvaluuta on euro. Konsolideeritud aruanded on koostatud eurodes.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustused hinnatakse bilansipäeval ümber arvestusvaluutasse bilansipäeval kehtivate Euroopa keskpanga valuutakursside alusel. Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasumid ja -kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes. Mitterahalised välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused, mida mõõdetakse õiglases väärtuses, hinnatakse ümber arvestusvaluutasse, võttes aluseks Euroopa keskpanga valuutakursid, mis kehtivad õiglase väärtuse määramise päeval. Mitterahalisi välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustusi, mida ei kajastata õiglase väärtuse meetodil (nt ettemaksed, soetusmaksumuse meetodil kajastatavad varud, materiaalne ja immateriaalne põhivara), bilansipäeval ümber ei hinnata, vaid kajastatakse jätkuvalt tehingupäeval kehtinud keskpanga valuutakursi alusel.

Finantsinvesteeringud

Investeeringud aktsiatesse ja teistesse omakapitaliinstrumentidesse

Aksiaid ja muid omakapitaliinstrumente, mis ei ole avalikult kaubeldavad ja mille õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, kajastatakse soetusmaksumuse meetodil (s.t. soetusmaksumus miinus võimalikud allahindlused).

Tütar- ja sidusettevõtjate aktsiad või osad**Äriühendused**

Tütarettevõtte soetamist kajastatakse ostumeetodil (välja arvatud ühise kontrolli all toimuvad äriühendused, mida kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil). Vastavalt ostumeetodile võetakse omandatud tütarettevõtte varad, kohustused ja tingimuslikud kohustused arvele nende õiglases väärtuses ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahe kajastatakse positiivse või negatiivse firmaväärtusena.

Alates omandamise kuupäevast kajastatakse omandatud tütarettevõtte varad, kohustused ja tingimuslikud kohustused ning tekkinud positiivne firmaväärtus konsolideeritud bilansis ning osalus omandatud tütarettevõtte tuludes ja kuludes kajastatakse konsolideeritud kasumiaruandes. Negatiivne firmaväärtus kajastatakse koheselt tuluna.

Äriühendused ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel

Ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel toimunud äriühendusi kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil, mille kohaselt kajastatakse omandatud osalus teises ettevõttes omandatud netovara bilansilises väärtuses (st. nagu omandatud varad ja kohustused olid kajastatud omandatud ettevõtte bilansis) ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara bilansilise väärtuse vahe kajastatakse omandava ettevõtte omakapitali vähenemise või suurenemisena.

Tütarettevõtete müük

Müüdid tütarettevõtete tulusid ja kulusid kajastatakse konsolideeritud kasumiaruandes kuni müügikuupäevani. Vahet müügihinna ja tütarettevõtte netovara bilansilise väärtuse vahel kontserni bilansis (kaasa arvatud firmaväärtus) müügikuupäeva seisuga kajastatakse kasumi/kahjumina tütarettevõtte müügist. Juhul, kui tütarettevõtte osalisel müügil kaob kontserni kontroll ettevõtte üle, kuid säilib mingi osalus, lõpetatakse alates müügikuupäevast ettevõtte konsolideerimine ning kajastatakse järelejäänud osa kas sidusettevõtteks või finantsinvesteeringuna. Allesjääv investeering võetakse arvele õiglases väärtuses või allesjääva osa bilansilises väärtuses müügikuupäeva seisuga, kui õiglast väärtust ei ole võimalik leida mõistliku kulu ja pingutusega.

Tehingud vähemusosalusega

Vähemusosalusega tehingute puhul kajastatakse vahe tehingu maksumuse ja vähemusosaluse muutuse vahel omakapitalis.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded (sh. laenukohustused, deposiidid) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas. Pikaajaliste finantsvarade korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse finantsvara algselt arvele saadaoleva tasu õiglases väärtuses, arvestades järgmistel perioodidel intressitulu sisemise intressimäära meetodil.

Varud

Varudes kajastatud valmistoodangu puhul on tegemist põllumajandusliku toodanguga, mida kajastatakse soetusmaksumuses, kuivõrd juhatuse hinnangul ei ole põllumajandustoodangu varudena arvele võtmise hetkel võimalik nende õiglast väärtust usaldusväärselt hinnata.

Varude soetusmaksumuse arvestuspõhimõtted

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest, tootmiskulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude kuluks kandmisel lähtutakse kaalutud keskmise meetodist. Varud kajastatakse bilansis nende soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses, sõltuvalt sellest, kumb on madalam. Neto realiseerimisväärtus on toote hinnanguline müügihind tavapärase äritegevuse käigus, millest on maha arvatud hinnangulised kulutused, mis on vajalikud toote müügi valmisolekusse viimiseks ja müügi sooritamiseks.

Bioloogilised varad

Bioloogiliste varadena on kajastatud taliviljaga seotud kulud ning kuivõrd mahakülvatud taliviljale puudub aktiivne turg ning külvamisest aastavahetuseni ei ole talivilja bioloogilise muundumise mõju maksumusele oluline, siis on bioloogilise vara õiglase väärtuse määramine tehtud soetamismaksumuse alusel.

Bioloogilist vara - veised - kajastatakse bilansis, kui vara on ettevõtte poolt kontrollitav; on tõenäoline, et ettevõtte saab vara kasutamisest tulevikus majanduslikku kasu ning vara õiglane väärtus on usaldusväärselt hinnatav.

Piimakarja kajastamine toimub õiglases väärtuses, mis põhineb turuhinnal, aga kuna piimakarja pidamine on ajutine, siis kajastatakse nendega seotud tulud kuludega saldeerituna "muudes ärituludes".

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteering võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid kulutusi.

Kinnisvarainvesteeringud on kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud allahindlused väärtuse langusest. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale kinnisvarainvesteeringu objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast. Kui on märke sellest, et varaobjekti eluiga või lõppväärtus on oluliselt muutunud, tehakse muudatused vara amortiseerimises edasiulatuvalt.

Igal bilansipäeval hinnatakse soetusmaksumuse meetodil kajastatavate kinnisvarainvesteeringute vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega.

Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või vara kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada (raha genereeriv üksus). Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel bilansikuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud (v.a firmaväärtus, mille allahindlusi ei tühistata). Kui väärtuse testi tulemusena selgub, et vara või varade grupi (raha genereeriva üksuse) kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, tühistatakse varasem allahindlus ja suurendatakse vara bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes põhivara allahindluse kahjumi vähendamisenä.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse kontserni enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 639 EUR.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kapitalirendile võetud materiaalse põhivara arvestus toimub sarnaselt ostenud põhivaraga.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et kontsern saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja soetamisega otseselt seotud kulutustest. Immateriaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeest. Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul kulusse ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahelist amortiseeritavat osa.

Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsiooninormid.

Amortisatsioonimäärade vahemikud on materiaalse põhivara gruppidele järgmised:

- Ehitised ja rajatised 1-5%
- Tootmiseseadmed 8-10%
- Muud masinad ja seadmed 10-20%
- Muu inventar ja IT seadmed 20-30%

Piiramata kasutuseaga objekte (maa, püsiva väärtusega kunstiteosed, muuseumieksponaadid ja raamatud) ei amortiseerita.

Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil ning lõpetatakse kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust. Igal bilansipäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ning lõppväärtuse põhjendatust.

Juhul kui põhivara kaetav väärtus (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus (miinus müügikulutused) või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on materiaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamise korral või olukorras, kus vara kasutamisest või müügist ei eeldata enam majanduslikku kasu. Kasum või kahjum, mis on tekkinud materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest, kajastatakse kasumiaruandes muude äritulude või muude ärikulude real.

Immateriaalse põhivara amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale immateriaalse põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast. Kui immateriaalse vara kasuliku eluiga ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, eeldatakse, et kasulik eluiga on 10 aastat.

Kasulike eluigade vahemikud on immateriaalse põhivara gruppidele järgmised:

Firmaväärtus 10 aastat

Rendid

Kapitali- ja kasutusrendid

Kontsern kui rentnik

Kapitalirent võetakse arvele vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksede miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama. Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem.

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad, väljastatud võlakirjad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (v.a edasimüügi eesmärgil soetatud finantskohustused ning negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid, mida kajastatakse nende õiglases väärtuses).

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglasel väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustustelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või kontsernil pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustusi, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Sihtfinantseerimine

Põhivara sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ning sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud. Saadud põhivara sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena. Põhivara sihtfinantseerimine võetakse arvele saadud või saadava vara õiglasel väärtuses. Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse kasumiaruandes „Muu äritulu“ kirjel.

Tegevuse sihtfinantseerimine, kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ning sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud. Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena. Sihtfinantseerimine võetakse arvele saadud või saadava vara õiglasel väärtuses. Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse kasumiaruandes „Muu äritulu“ kirjel.

Tulud

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtuses, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist.

Maksustamine

Ettevõtte tulumaks

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Alates 1.01.2015 on dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks 20/80 (kuni 31.12.2014 oli maksumääraks 21/79) väljamakstavalt netosummalt. Teatud tingimustel on võimalik saadud dividendide jaotada edasi ilma täiendava tulumaksukuluta. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Maksustamissüsteemi omapärast lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtete erinevusi vara maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel ning sellest tulenevalt ka edasilükkunud tulumaksunõudeid ega -kohustusi. Bilansis ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisades.

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks loetakse:

- emaeettevõtte ja emaeettevõtte osanikud;
- juhatuse liikmed ja nendega seotud ettevõtted;
- juhatuse liikmete pereliikmed ja nendega seotud ettevõtted.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Sularaha kassas	5 775	925
Arvelduskontod	1 150 919	830 341
Kokku raha	1 156 694	831 266

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2017	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	379 314	379 314	0	
Ostjatelt laekumata arved	379 314	379 314	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	14 046	14 046	0	5
Muud nõuded	564 902	210 591	354 311	
Laenunõuded	354 311		354 311	
Intressinõuded	12 491	12 491	0	
Viitlaekumised	198 100	198 100	0	
Ettemaksed	53 226	53 226	0	
Tulevaste perioodide kulud	53 226	53 226	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	1 011 488	657 177	354 311	

	31.12.2016	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	376 597	376 597	0	
Ostjatelt laekumata arved	376 597	376 597	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	457	457	0	5
Muud nõuded	567 648	213 002	354 646	
Laenunõuded	365 879	11 233	354 646	
Intressinõuded	13 278	13 278	0	
Viitlaekumised	188 491	188 491	0	
Ettemaksed	56 912	56 912	0	
Tulevaste perioodide kulud	56 912	56 912	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	1 001 614	646 968	354 646	

Nõuded ostjate vastu sisaldavad nõudeid seotud osapoolte vastu summas 1 312 eurot (31.detsember 2016: 1 953 eurot), vt. lisa 25.

Intressinõuded sisaldavad intressinõudeid seotud osapoolte vastu 12 490 eurot (31.12.2016: 13 278 eurot), vt. lisa 25.

Laenuõuded sisaldavad nõudeid seotud osapoolte vastu summas 264 297 (31.12.2016: 274 527) eurot, vt lisa 25.

Laenuõuete alusvaluutaks on euro, intressimääradeks 0,5% - 3% ja tagasimaksetähtajad kuni 31.12.2020 a. Viitlaekumiste all summas 198 100 eurot on kajastatud 2017.a eest PRIA-lt laekumata keskkonna otsetoetused.

Lisa 4 Varud

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Tooraine ja materjal	0	189 000
Väetis	0	189 000
Valmistoodang	564 233	645 929
Põllumajanduslik toodang: kartul ja köögivilid	564 233	645 929
Kokku varud	564 233	834 929

Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2017		31.12.2016	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	0	24 250	0	20 000
Käibemaks	14 046	107 147	453	48 756
Üksikisiku tulumaks	0	19 021	0	18 280
Erisoodustuse tulumaks	0	192	0	192
Sotsiaalmaks	0	33 384	0	33 162
Kohustuslik kogumispension	0	1 521	0	1 539
Töötuskindlustusmaksed	0	2 220	4	2 218
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	14 046	187 735	457	124 147

Lisa 6 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad

(eurodes)

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, üldine informatsioon					
Tütarettevõtja registrikood	Tütarettevõtja nimetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	Osaluse määr (%)	
				31.12.2016	31.12.2017
10788035	Lahepõllu OÜ	Eesti	põllumajandussaaduste tootmine	100	100
10981849	OÜ Nissi Põld	Eesti	põllumajandussaaduste tootmine	100	100
10383700	PÜ Variku Põld	Eesti	põllumajandussaaduste tootmine	100	100
10038340	Piirsalu Põllumajanduse OÜ	Eesti	põllumajandussaaduste tootmine	100	100

Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud

(eurodes)

Soetusmaksumuse meetod			
			Kokku
	Maa	Ehitised	
31.12.2015			
Soetusmaksumus	795 962	0	795 962
Akumuleeritud kulum	0	0	0
Jääkmaksumus	795 962	0	795 962
Ostud ja parendused	764 500	0	764 500
Muud muutused	570 000	0	570 000
31.12.2016			
Soetusmaksumus	2 130 462	0	2 130 462
Akumuleeritud kulum	0	0	0
Jääkmaksumus	2 130 462	0	2 130 462
Ostud ja parendused	263 119	0	263 119
Müügid	-82 703	0	-82 703
31.12.2017			
Soetusmaksumus	2 310 878	0	2 310 878
Akumuleeritud kulum	0	0	0
Jääkmaksumus	2 310 878	0	2 310 878

	2017	2016
Kinnisvarainvesteeringutelt teenitud renditulu	99 289	45 394
Kinnisvarainvesteeringute otsesed haldamiskulud	4 750	2 375
Kinnisvarainvesteeringute müük müügihinnas	102 549	0

Lisa 8 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

								Kokku
	Maa	Ehitised	Muud masinad ja seadmed	Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	Ettemaksed	Lõpetamata projektid ja ettemaksed	
31.12.2015								
Soetusmaksumus	3 070 598	8 944 022	3 521 189	3 521 189	529 934	39 772	39 772	16 105 515
Akumuleeritud kulum	0	-1 040 530	-2 321 681	-2 321 681	-112 753	0	0	-3 474 964
Jääkmaksumus	3 070 598	7 903 492	1 199 508	1 199 508	417 181	39 772	39 772	12 630 551
Ostud ja parendused	271 576	742 257	334 074	334 074	12 082	192 844	192 844	1 552 833
Maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost	271 576	0				0	0	271 576
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		742 257				0	0	742 257
Muud ostud ja parendused			334 074	334 074	12 082	192 844	192 844	539 000
Lisandumised äriühenduste kaudu	34 831	695 245	625 139	625 139	103		0	1 355 318
Amortisatsioonikulu	0	-315 415	-333 763	-333 763	-56 285		0	-705 463
Müügid	-335	0	-162 186	-162 186	0	-13 601	-13 601	-176 122
Ümberliigitamised	26 171	0	0	0	0	-26 171	-26 171	0
Ümberliigitamised ettemaksetest	26 171	0	0	0	0	-26 171	-26 171	0
Muud muutused	204 903	-634 121	-223 374	-223 374	0			-652 592
31.12.2016								
Soetusmaksumus	3 607 744	9 747 403	4 094 842	4 094 842	542 119	192 844	192 844	18 184 952
Akumuleeritud kulum	0	-1 355 945	-2 655 444	-2 655 444	-169 038	0	0	-4 180 427
Jääkmaksumus	3 607 744	8 391 458	1 439 398	1 439 398	373 081	192 844	192 844	14 004 525
Ostud ja parendused	90 270	343 087	947 878	947 878	8 304	520 720	520 720	1 910 259
Maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost	90 270	0				0	0	90 270
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		343 087				0	0	343 087
Muud ostud ja parendused			947 878	947 878	8 304	520 720	520 720	1 476 902
Amortisatsioonikulu	0	-335 798	-320 609	-320 609	-53 883	0	0	-710 290
Müügid	-13 332	-46 527	-183 145	-183 145	0	0	0	-243 004
Ümberliigitamised	-205 712	0	0	0	0	0	0	-205 712
Ümberliigitamised kinnisvarainvesteeringutega	-205 712	0	0	0	0	0	0	-205 712
31.12.2017								
Soetusmaksumus	3 478 970	10 043 963	4 859 575	4 859 575	550 423	713 564	713 564	19 646 495

Akumuleeritud kulum	0	-1 691 743	-2 976 053	-2 976 053	-222 921	0	0	-4 890 717
Jääkmaksumus	3 478 970	8 352 220	1 883 522	1 883 522	327 502	713 564	713 564	14 755 778

Müüdnud materiaalsed põhivarad müügihinna

	2017	2016
Maa	14 300	5 000
Ehitised	8 893	0
Masinad ja seadmed	96 000	139 250
Muud masinad ja seadmed	96 000	139 250
Lõpetamata projektid ja ettemaksed	0	13 600
Lõpetamata projektid	0	13 600
Kokku	119 193	157 850

Lisa 9 Bioloogilised varad

(eurodes)

Õiglase väärtuse meetod

Põhivarad			Kokku
	Loomsed varad	Vili	
31.12.2015	0		0
Müügid	-211 370		-211 370
Lisandumised äriühenduste kaudu	304 370		304 370
31.12.2016	93 000		93 000
Müügid	-93 000		-93 000
31.12.2017	0		0

Soetusmaksumuse meetod

Käibevarad			Kokku
	Loomsed varad	Vili	
31.12.2015		98 556	98 556
Soetused		214 381	214 381
Müügid		-177 400	-177 400
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine		78 844	78 844
31.12.2016		214 381	214 381
Müügid		-875 007	-875 007
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine		867 241	867 241
31.12.2017		206 615	206 615

Müüdnud bioloogilised varad põhivarade müügihindades		
	2017	2016
Loomsed varad	90 181	173 519
Kokku	90 181	173 519

Talivilil kui bioloogiline vara on ebaküps tootev vara.

Lisa 10 Immateriaalsed põhivarad

(eurodes)

	Firmaväärtus	Kokku
31.12.2015		
Soetusmaksumus	132 633	132 633
Akumuleeritud kulum	-18 789	-18 789
Jääkmaksumus	113 844	113 844
Amortisatsioonikulu	-13 263	-13 263
31.12.2016		
Soetusmaksumus	132 633	132 633
Akumuleeritud kulum	-32 052	-32 052
Jääkmaksumus	100 581	100 581
Amortisatsioonikulu	-13 263	-13 263
31.12.2017		
Soetusmaksumus	132 633	132 633
Akumuleeritud kulum	-45 315	-45 315
Jääkmaksumus	87 318	87 318

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Firmaväärtuse kasulik eluiga on 10 aastat.

Lisa 11 Kapitalirent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	31.12.2017	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Masinad	211 932	64 410	133 491	14 031	1,25-1,59%	euro	2025	13
Kapitalirendikohustised kokku	211 932	64 410	133 491	14 031				

	31.12.2016	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Masinad	263 418	54 188	184 828	24 402	1,25-1,59%	euro	2025	13
Kapitalirendikohustised kokku	263 418	54 188	184 828	24 402				

Renditud varade bilansiline jääkmaksumus		
	31.12.2017	31.12.2016
Masinad ja seadmed	393 229	440 351
Kokku	393 229	440 351

Kontsern on võtnud kapitalirendile põllutöomasinaid ja sõiduaautosid.

Lisa 12 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2017	2016
Kasutusrendikulu	27 490	21 117

Kontsern on võtnud kasutusrendile põllutöomasina ja kaks sõiduauto.

Kõikide kasutusrendilepingute alusvaluutaks on euro. Lepingud ei sea piiranguid kontserni dividendi- ega finantseerimispoliitikale.

Rendile võetud vara ei ole edasi antud allrendile.

Lisa 13 Laenukohustised

(eurodes)

	31.12.2017	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Lühiajalised laenud								
Laen seotud osapoolest	1 700	1 700			1%	eur	2018	25
Lühiajalised laenud kokku	1 700	1 700						
Pikaajalised laenud								
Pikaajaline pangalaen	3 690 428	206 785	1 083 738	2 399 905	1,4-1,75%+euribor	euro	2027	
Pikaajalised laenud kokku	3 690 428	206 785	1 083 738	2 399 905				
Kapitalirendikohustised kokku	211 932	64 410	133 491	14 031				11
Laenukohustised kokku	3 904 060	272 895	1 217 229	2 413 936				

	31.12.2016	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Pikaajalised laenud								
Pikaajaline pangalaen	3 396 944	189 680	1 190 091	2 017 173	1,289%+euribor	euro	2026	
Laen seotud osapooltelt	1 700	1 700	0	0	3%	euro	2017	25
Pikaajalised laenud kokku	3 398 644	191 380	1 190 091	2 017 173				
Kapitalirendikohustised kokku	263 418	54 188	184 828	24 402				11
Laenukohustised kokku	3 662 062	245 568	1 374 919	2 041 575				

Tagatiseks panditud varade bilansiline (jääk)maksumus		
	31.12.2017	31.12.2016
Maa	5 420 378	3 420 378
Masinad ja seadmed	958 675	958 675
Kokku	6 379 053	4 379 053

Tagatiseks panditud varade bilansilise maksumusena on kajastatud tagatislepingute väärtused, kuna antud varade bilansilise väärtuse eraldamine põhivarast on keeruline.

Lisa 14 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2017	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	324 189	324 189	
Võlad töövõtjatele	55 034	55 034	
Maksuvõlad	187 735	187 735	5
Muud võlad	827	827	
Intressivõlad	25	25	
Muud viitvõlad	802	802	
Kokku võlad ja ettemaksed	567 785	567 785	

	31.12.2016	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	195 236	195 236	
Võlad töövõtjatele	59 502	59 502	
Maksuvõlad	124 147	124 147	5
Muud võlad	40 968	40 968	
Intressivõlad	17	17	
Muud viitvõlad	40 951	40 951	
Kokku võlad ja ettemaksed	419 853	419 853	

Võlad tarnijatele sisaldavad võlgu seotud osapoolte vastu summas 61 435 (31.12.2016: 49 998) eurot, vt. lisa 25.

Lisa 15 Tingimuslikud kohustised ja varad

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Tingimuslikud kohustised		
Võimalikud dividendid	10 797 647	10 274 133
Tulumaksukohustis võimalikelt dividendidelt	2 699 412	2 568 533
Kokku tingimuslikud kohustised	13 497 059	12 842 666

Lisa 16 Sihtfinantseerimine

(eurodes)

Varad bruto soetusmaksumuses

	31.12.2015	Saadud	Tulu	31.12.2016
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks				
Ehitiste rekonstrueerimine	2 471 107	150 148	-351 485	2 269 770
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	2 471 107	150 148	-351 485	2 269 770
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
Pindalatoetus	0	629 374	-629 374	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	0	629 374	-629 374	0
Kokku sihtfinantseerimine	2 471 107	779 522	-980 859	2 269 770
	31.12.2016	Saadud	Tulu	31.12.2017
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks				
Ehitiste rekonstrueerimine	2 269 770	341 363	-584 225	2 026 908
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	2 269 770	341 363	-584 225	2 026 908
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
Pindalatoetused	0	647 583	-647 583	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	0	647 583	-647 583	0
Kokku sihtfinantseerimine	2 269 770	988 946	-1 231 808	2 026 908

Põhivarade soetuseks saadud sihtfinantseerimisel on tingimuslik kohustus kasutada toetusega soetatud põhivara sihtotstarbeliselt viis aastat peale toetuse viimase osa laekumist.

Lisa 17 Osakapital

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Osakapital	89 713	89 713
Osade arv (tk)	1	1
Kontserni emaettevõtte osakapital seisuga 31.12.2016 koosneb 1 osast nimiväärtusega 89 713 eurot, mille eest on täielikult tasutud.		

Lisa 18 Müügitulu

(eurodes)

	2017	2016
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	4 523 488	4 034 894
Müük Euroopa Liidu riikidele, muud	126 659	508 025
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	4 650 147	4 542 919
Kokku müügitulu	4 650 147	4 542 919
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Töötlemata kartuli ja köögivilja müük	1 265 315	1 423 551
Töödeldud kartuli müük	1 442 558	1 604 953
Töödeldud köögivilja müük	1 045 314	1 038 786
Teravilja müük	896 960	475 629
Kokku müügitulu	4 650 147	4 542 919

Lisa 19 Muud äritulud

(eurodes)

	2017	2016
Kasum kinnisvarainvesteeringute müügist	19 846	0
Kasum materiaalseste põhivarade müügist	24 636	20 114
Tulu sihtfinantseerimisest	1 231 808	980 859
Muud	112 710	74 866
Kokku muud äritulud	1 389 000	1 075 839

Lisa 20 Kaubad, toore, materjal ja teenused

(eurodes)

	2017	2016
Tooraine ja materjal	699 500	871 396
Energia	435 754	397 141
Elektrienergia	219 979	218 792
Kütus	215 775	178 349
Seemned , väetised, taimekaitsevahendid	1 194 987	940 166
Muud	205 279	320 551
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	2 535 520	2 529 254

Lisa 21 Tööjõukulud

(eurodes)

	2017	2016
Palgakulu	623 604	655 589
Sotsiaalmaksud	214 474	217 918
Kokku tööjõukulud	838 078	873 507
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	59	68
Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:		
Töölepingu alusel töötav isik	57	66
Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige	2	2

Lisa 22 Intressikulud

(eurodes)

	2017	2016
Intressikulu laenudelt	51 650	32 369
Intressikulu kapitalirendilt	3 045	3 845
Kokku intressikulud	54 695	36 214

Lisa 23 Muud finantstulud ja -kulud

(eurodes)

	2017	2016
Intressitulu hoiustelt	25	20
Intressitulu laenudelt	1 440	3 081
Swap'i arveldamise kulu	-13 998	-12 923
Kokku muud finantstulud ja -kulud	-12 533	-9 822

Lisa 24 Tulumaks

(eurodes)

Tulumaksukulu komponendid	2017		2016	
	Maksustatav summa	Tulumaks	Maksustatav summa	Tulumaks
Väljakuulutatud dividendid	412 000	103 000	270 000	67 500
Eesti	412 000	103 000	270 000	67 500
Kokku	412 000	103 000	270 000	67 500

Lisa 25 Seotud osapooled

(eurodes)

Aruandekohustuslase emaettevõtja nimetus	Frivil Invest OÜ
Riik, kus aruandekohustuslase emaettevõtja on registreeritud	Eesti

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2017		31.12.2016	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Emaettevõtja	207 455	4 200	246 757	1 099
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	70 644	57 235	43 001	50 616

2017	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed	Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
Emaettevõtja					
Emafirma	10 000	50 529	0,5%	euro	2019
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad					
Maaparandusühistu	31 330	0	0,5	euro	2021
Seotud firma	0	1 031	0,5	euro	2019

2016	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed	Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
Emaettevõtja					
Emafirma	175 000	850 000	0,5	euro	2018
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad					
Maaparandusühistu	27 132	5 525	0,5	euro	2020

Ostud ja müügid

	2017		2016	
	Ostud	Müügid	Ostud	Müügid
Emaettevõtja	66 744	0	56 460	0
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	50 222	2 655	55 148	2 501

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2017	2016
Arvestatud tasu	30 000	25 800

Juhatuse liikmete lepingute lõpetamine ei too kaasa kohustusi.

Seotud osapoolte vastu olevate nõuete ja kohustuste osas ei ole 2017.a nii nagu ka 2016.a moodustatud allahindluseid.

Lisa 26 Konsolideerimata bilanss

(eurodes)

	31.12.2017	31.12.2016
Varad		
Käibevarad		
Raha	1 155 803	818 060
Nõuded ja ettemaksed	507 779	504 953
Varud	550 233	821 629
Bioloogilised varad	206 615	214 381
Kokku käibevarad	2 420 430	2 359 023
Põhivarad		
Finantsinvesteeringud	873 831	873 831
Nõuded ja ettemaksed	605 932	1 046 061
Kinnisvarainvesteeringud	1 594 661	1 414 245
Materiaalsed põhivarad	12 717 526	11 408 656
Kokku põhivarad	15 791 950	14 742 793
Kokku varad	18 212 380	17 101 816
Kohustised ja omakapital		
Kohustised		
Lühiajalised kohustised		
Laenukohustised	893 321	608 511
Võlad ja ettemaksed	607 856	385 076
Sihtfinantseerimine	0	248 424
Kokku lühiajalised kohustised	1 501 177	1 242 011
Pikaajalised kohustised		
Laenukohustised	3 629 689	3 408 581
Sihtfinantseerimine	1 285 452	944 089
Kokku pikaajalised kohustised	4 915 141	4 352 670
Kokku kohustised	6 416 318	5 594 681
Omakapital		
Osakapital nimiväärtuses	89 713	89 713
Ülekurss	6 982	6 982
Kohustuslik reservkapital	8 971	8 971
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	10 989 469	10 213 014
Aruandeaasta kasum (kahjum)	700 927	1 188 455
Kokku omakapital	11 796 062	11 507 135
Kokku kohustised ja omakapital	18 212 380	17 101 816

Lisa 27 Konsolideerimata kasumiaruanne

(eurodes)

	2017	2016
Müügitulu	4 650 147	4 542 919
Muud äritulud	457 289	611 869
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	-186 895	79 095
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-2 561 956	-2 447 857
Mitmesugused tegevuskulud	-136 792	-124 930
Tööjõukulud	-766 514	-774 270
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-584 025	-589 021
Muud ärikulud	0	-598
Kokku ärikasum (-kahjum)	871 254	1 297 207
Intressikulud	-56 554	-38 329
Muud finantstulud ja -kulud	-10 773	-2 923
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	803 927	1 255 955
Tulumaks	-103 000	-67 500
Aruandeaasta kasum (kahjum)	700 927	1 188 455

Lisa 28 Konsolideerimata rahavoogude aruanne (eurodes)

	2017	2016
Rahavood äritegevusest		
Ärikasum (kahjum)	871 254	1 297 207
Korrigeerimised		
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	584 025	589 021
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	-20 000	-14 863
Muud korrigeerimised	-248 424	-351 485
Kokku korrigeerimised	315 601	222 673
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-23 485	302 336
Varude muutus	279 162	-1 346
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	271 355	-80 550
Makstud ettevõtte tulumaks	-98 750	-57 000
Laekumised sihtfinantseerimisest	341 363	47 844
Kokku rahavood äritegevusest	1 956 500	1 731 164
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-1 892 896	-1 434 104
Laekunud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	20 000	37 750
Tasutud kinnisvarainvesteeringute soetamisel	-23 805	-764 500
Laekunud kinnisvarainvesteeringute müügist	82 703	0
Tasutud muude finantsinvesteeringute soetamisel	0	-37 321
Antud laenud	-422 856	-1 951 239
Antud laenude tagasimaksed	584 219	1 981 881
Laekunud intressid	25	16
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-1 652 610	-2 167 517
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenud	755 882	1 791 413
Saadud laenude tagasimaksed	-185 287	-164 329
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-54 190	-112 121
Makstud intressid	-70 552	-51 252
Makstud dividendid	-412 000	-270 000
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	33 853	1 193 711
Kokku rahavood	337 743	757 358
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	818 060	60 702
Raha ja raha ekvivalentide muutus	337 743	757 358
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	1 155 803	818 060

Lisa 29 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

					Kokku
	Osakapital nimiväärtuses	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2015	89 713	6 982	8 971	10 483 014	10 588 680
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	1 188 455	1 188 455
Väljakuulutatud dividendid	0	0	0	-270 000	-270 000
31.12.2016	89 713	6 982	8 971	11 401 469	11 507 135
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus					-872 000
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil					2 309 032
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2016					12 944 167
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	700 927	700 927
Väljakuulutatud dividendid	0	0	0	-412 000	-412 000
31.12.2017	89 713	6 982	8 971	11 690 396	11 796 062
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus					-872 000
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil					2 674 498
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2017					13 598 560

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 25.06.2018

Osaühing Laheotsa (registrikood: 10238435) 01.01.2017 - 31.12.2017 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
RISTO VILLERS	Juhatuse liige	25.06.2018

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Osahüing Laheotsa osanikule

Arvamus

Oleme auditeerinud Osahüing Laheotsa ja tema tütarettvõtjate (grupp) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilanssi seisuga 31.12.2017 ning konsolideeritud kasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt grupi konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31.12.2017 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditiitori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahknab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas grupi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Vandeauditiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuriid vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks grupi sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärsed kahtlused grupi suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.
- hangime grupi majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus grupi konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame grupiauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Katrin Mugra

Vandeauditiitori number 482

Auditiitorbüroo Katrin Mugra OÜ

Auditiorettevõtja tegevusloa number 266

Vabaõhumuuseumi tee 4/2-41, Tallinn, Harju maakond, 13522

26.06.2018

Audiitorite digitaalallkirjad

Osaühing Laheotsa (registrikood: 10238435) 01.01.2017 - 31.12.2017 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KATRIN MUGRA	Vandeaudiitor	26.06.2018

Kasumi jaotamise ettepanek

(eurodes)

	31.12.2017
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	12 348 074
Aruandeaasta kasum (kahjum)	1 148 985
Kokku	13 497 059
Jaotamine	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	13 497 059
Kokku	13 497 059

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Köögivilja- (sh kõrvitsaliste), juurvilja- ja mugulviljakasvatus, k.a seenekasvatus	01131	1265315	27.21%	Jah
Kartuli töötlemine ja säilitamine	10311	1442558	31.02%	Ei
Muu puu- ja köögivilja töötlemine ja säilitamine	10391	1045314	22.48%	Ei
Teravilja- (v.a riis) ja kaunviljakasvatus; õlitaimeseemnete kasvatus	01111	896960	19.29%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6782523
Faks	+372 6782524
E-posti aadress	info@laheotsa.ee